

Joventut Atlètica Sabadell

BUTLLETÍ DIGITAL - N^o - 13



Montse Pujol lliurant al club el seu diploma olímpic

- Homenatge a Montse Pujol
- 41^a trobada d'exatletes-exdirectius-exentrenadors
- 40 aniversari rècord del món júnior de Montse Pujol
- Palmarès Montse Pujol
- Bob Beamon: 50 anys de la seva gesta
- La torxa olímpica de Mèxic'68 i el seu pas per la nostra terra
- Altres distincions a membres de la J.A.S.

Any 2019



SABADELL
és atletisme

FUNDACIÓ DE
L'ESPORT SABADELLENC
 **Sabadell**
ciutat esportiva

41a Trobada de ex atletes, ex directius i ex entrenadors de la JAS

GRAN I EMOCIONANT HOMENATGE A MONTSE PUJOL

No es pot entendre el present i el futur del nostre esport, si no mirem sempre cap al nostre passat. Aquesta dita, molt present històricament dins la JAS, i sempre amb la lliçó molt ben apresada, avui no ha estat una excepció, i s'ha viscut una emotiva jornada amb un doble reconeixement: a Montse Pujol, un dels millors atletes sabadellencs, fent possible una gran difusió del club i de la ciutat en cada un dels seus èxits, i a Pere Pujol (a títol pòstum), una de les moltes persones dins l'entitat que han fet possible l'evolució i consolidació del nostre esport a la nostra ciutat, lluitant i posant els pilars necessaris pel creixement de la Joventut Atlètica Sabadell.

I efectivament, així ha estat. Avui ha tingut lloc un gran i emocionant homenatge a Montse Pujol amb motiu del 40è aniversari del seu rècord mundial. Fou en un llunyà 1978, a la ciutat neerlandesa de Sittard, seu de l'encontre internacional absolut de la Westathletic, i a on es va batre el rècord del món junior dels 400 metres tanques (57"94). Per commemorar tal gesta, 40 anys després, la Joventut Atlètica Sabadell li ha fet un ben merescut homenatge. L'Acte ha tingut lloc a l'Hotel Urpi i en el transcurs de la 41a Trobada d'exatletes, exentrenadors i exdirectius de la JAS.

Paral·lelament a l'Acte, aquest homenatge s'ha fet coincidir amb la tradicional Trobada d'exatletes de la JAS i que fou iniciada en 1978 en motiu de la 1a edició de la Marató Catalunya i en la que els atletes locals en córrer aquella marató van instaurar una trobada anyal. Amb el temps, a l'afegir-se més atletes ja retirats, tal Trobada es va reconvertir amb una Trobada d'exatletes, esdeveniment consolidat i que la JAS celebra any rere any per aquestes dates.



L'Acte va comptar amb l'assistència d'alguns atletes de la generació de la Montse en els seus inicis com atleta (dècada dels anys 70). També cal ressaltar la presència de tots els presidents de la JAS dels darrers 50 anys: Primari Calvet, Antoni Ricart, Andreu Llovera, Josep M^a Antentas i Ricard Rof. Lògicament, la Montse va estar acompanyada dels seus familiars residents a Sabadell i del seu marit, José Alonso Valero, llegendari atleta espanyol (8è en la final dels 400 metres tanques al mundial de Roma'1987 i subcampió d'Europa indoor dels 400 metres llisos).

A la Sala del Restaurant, també hi són presents alguns atletes que han estat internacionals absoluts. Anecdòticament, la suma d'internacionalitats de tots ells puja fins a 204: Montse Pujol (43), José Alonso (50), Glòria Pujol (13), Josep Molins (28), Josep Orriols (9), Josep Miquel Pérez (2), Antoni González (20), José Rios (21) i Gemma Barrachina (13). Així mateix, també hi ha la presència d'un parell d'internacionals juniors: Ramiro Castán (2) i Josep Conejero (2).

En el transcurs de l'Acte, es fa un sorteig d'unes litografies fetes pel reputat artista local Jordi Roca, les quals, en M^a Teresa Costals, Josep Miquel Pérez i Marc González, han sigut els agraciats. Així mateix, en Joan Codina (Viatges Codisans) també ofereix un premi d'una estança a un conegut Hotel, sent Ester Amiel l'afortunada del sorteig.



Joan Codina (Codisans) amb l'afortunada Ester Amiel

En el mateix Acte, és a on el club atorga les insígnies d'or i argent als socis amb 50 i 25 anys d'antiguitat a l'entitat. Malauradament, i per diverses raons, no tots els socis van poder ser presents a l'Acte on l'entitat els oferia un ben merescut reconeixement per la seva fidelitat al club. Però si que hi van ser presents: Àngel Carrasco, Josep Padrós, Llorenç Altarriba, Montserrat Camp, Francesc Benavente, Alejandro Herrera, Jaume Amiel, Manel Balart i Mar Rof.



Aprofitant la doble circumstància de la presència de Montse Pujol a Sabadell i en el muntatge d'aquest homenatge (recordem que viu a Madrid des de 1979), es lliura a títol pòstum la Medalla del Centenari de l'Atletisme Català a Pere Pujol per la seva gran tasca per l'atletisme sabadellenc. Tal guardó, és recollit amb gran satisfacció per les seves filles, Glòria i Montse.



Pere Pujol del Rio, un dels membres més representatius de l'atletisme sabadellenc, fou jutge, però també atleta, col·laborador, directiu i sots president de la JAS, el seu club de sempre, durant els principis de la dècada dels anys 50 fins a 1986, any en què una greu malaltia va aparèixer just en l'etapa preparatòria del Cros de "Sant Sebastià". Malalt, no va deixar el seu compromís amb el club pel muntatge de la cursa, doncs, al mateix temps, aquella edició també coincidia amb el Campionat de Catalunya de cros. El bosc de Can Deu (seu de la "Sant Sebastià" aleshores) i els seus circuits de curses era una tasca d'especial predilecció per en Pere Pujol. Any rere any i estava present, aprofitant la seva experiència, posant tota la seva força i capacitat de treball, i dirigint amb efectivitat i entusiasme tot l'equip organitzador de la nostra tradicional competició.

Just abans de l'homenatge, es va reproduir per la pantalla tot un extens reportatge de la trajectòria de fotos de l'evolució esportiva de Montse Pujol. Tal reportatge ha estat possible per l'aportació d'imatges per la mateixa atleta i del seu propi àlbum personal i del muntatge fet per en Primari Calvet. Algunes d'aquestes fotos, inèdites, però que ha fet emocionar a més d'un poder veure tal quantitat d'imatges sota una emotiva música de fons. Tal qual, presentat en un CD, fou lliurat a tots els assistents a l'Acte.

Ricard Rof va tenir l'encàrrec de dedicar quatre paraules en honor d'ella, ja que fou company d'entrenaments de la Montse en la seva època a la JAS. Eren els temps que les Pistes Municipals d'Atletisme eren de cendra i varen compartir entrenador: el prestigiós tècnic sabadellenc Àngel Galobart. Ricard Rof, acompanyat de la seva filla Noa, van fer un complet repàs de la trajectòria atlètica de la Montse, alternant experiències personals i anècdotes.

Sota la presència de 63 persones assistents a l'Acte, Josep Molins, actual president de la JAS, ha lliurat la insígnia d'or de l'entitat a Montse Pujol en reconeixement a la seva trajectòria atlètica. La Sala del Restaurant ja s'ha omplert amb més persones vingudes expressament a l'Acte de l'Homenatge. L'aforament ja arriba a les 75 persones en el moment del lliurament de la insígnia que la mateixa Montse ha rebut amb gran satisfacció i emoció.



Montse Pujol, poc amant a aquest tipus d'homenatges tal com ha reconegut en el seu parlament, però fent una excepció en el que avui ha organitzat la JAS. També ha recordat amb

nostàlgia els llunyans temps viscuts al club, la influència del seu pare Pere en els seus inicis i l'agraïment a l'Àngel Galobart en fer possible la seva projecció. La mateixa Montse, ha lliurat a la JAS el diploma commemoratiu de la seva participació en els Jocs Olímpics de Seul, el qual serà exposat a la vitrina de trofeus del club.

Un gran i emotiu homenatge. Felicitats Montse !!!

Ricard Rof



Foto : Pere Pujol i Montse Pujol.

Rebent felicitació després de batre el rècord d'Espanya cadet dels 1.200 m.II.

(Pistes Universitàries, 1976)

41a Trobada ex-atletes, ex-entrenadors i ex-directius de la JAS

HOMENATGE MONTSE PUJOL (25 novembre 2018)

És per mi un motiu d'orgull poder dirigir-me a vosaltres per presentar aquest Acte.

Amb la Montse vàrem començar junts, som de la mateixa quinta i el destí va fer que el nostre debut dins el món atlètic fos a la mateixa cursa: als 11 anys i a la Jean Bouin feta el 17 de desembre de 1972. Perquè us feu una idea de la qualitat i condicions com atleta de cada un dels dos, en aquesta primera cursa ja era un símptoma de la projecció de tots dos: mentre que la Montse fou la segona... jo vaig quedar classificat el 182.

A l'any següent, en 1973, tots dos som seleccionats per la comarca de Sabadell per participar al Trofeu Sant Jordi. A Granollers. No ens tocava, ja que era una competició de categoria infantil i nosaltres encara érem alevins. Però la Montse no va desentonar: fou segona en la prova dels 60 tanques...i jo l'últim en el salt de llargada.

A l'any següent, 1974 i al mateix Trofeu Sant Jordi, a Cornellà, la Montse ja es proclama campiona, però jo torno a fer l'últim, aquest cop en el llançament de disc. Com podeu veure, els nostres camins eren molt diferents.

En aquella època, la Montse era una atleta molt polifacètica i que pocs nois del club la podien guanyar. I ho dominava gairebé tot. Fèiem un esprint entre nosaltres, els infantils, i ens guanyava. No cal que fos en competició, si no quan jugàvem a cuít i amagar. O al cavall fort, tothom volia anar al seu equip, doncs era la que saltava més.

Jo mateix no podia guanyar-la en gairebé res, però vaig tenir la meua oportunitat als Campionats de Sabadell fets el setembre de 1974. La crònica publicada al Diari de Sabadell d'aquest campionat, passarà a la història de l'atletisme sabadellenc. Escrita, pensada i desenvolupada magistralment per en Josep Maria Antentas, la va publicar així: "Tiros en la noche".

Per que s'entengui, segueixo llegint: "Podria ser este el vulgar título de una vulgar película. Su enunciado nos daría, rápidamente, una idea de la acción y de las condiciones de desarrollo. Algo de esto ocurrió anteayer en las Pistas Municipales de Atletismo con motivo de la celebración de los Campeonatos de Sabadell. La instalación eléctrica de nuestro estadio atlético está en malas condiciones. De 57 postes que deben emitir su haz luminoso, solamente 27 funcionan en la actualidad. Los 30 restantes, estan en la más completa oscuridad".

Doncs, tal com ens diu en Josep Maria, gairebé a les fosques es va fer la prova del llançament de disc. Vàrem competir junts els infantils, nois i noies, doncs el pes de l'artefacte era el mateix: 1 quilo. La Montse també hi era. Per aquella època, jo estava començant a aprendre la tècnica de llençar el disc, i no podia perdre l'oportunitat: de quedar campió de Sabadell infantil ... i de guanyar a la Montse. I ho vaig aconseguir: per primer cop guanyava a la Montse. I única. Però això no fou notícia, la notícia fou que la Montse amb un tir de 14,68 metres... també va guanyar a la resta de nois. Cal remarcar, que no n'hi havia cap d'especialista, com ella, però els va guanyar.

A partir d'aquí, la carrera atlètica de la Montse va arrancar a un ritme frenètic. A aquell mateix any, 1974 (aleshores 13 anys), ja va participar en el Campionat de Catalunya absolut per tenir la marca mínima acreditada en el salt d'alçada. I quasi dóna la sorpresa: fou 4a amb la mateixa marca que la 3a (1,45mts). Rècord de Sabadell absolut. Al mateix temps, també apareixia per primer cop al Rànquing Nacional absolut: la 34a en alçada.

En 1975, als 14 anys, ja és la 4a millor atleta espanyola absoluta en alçada i la 6a en tanques. De fet, ja es proclama campiona de Catalunya absoluta en alçada i queda 4a al Campionat d'Espanya.

En 1976, als 15 anys, ja fa el debut amb la selecció espanyola absoluta. La seva superioritat queda reflectida al Rànquing català cadet d'aquell any: de les 12 proves oficials, en 8 proves encapçala el rànquing al ser la millor atleta catalana d'aquella prova.

En 1977, als 16 anys, participa en el Campionat d'Europa Junior sent encara atleta de categoria juvenil. Així i tot, es va quedar a un sòl lloc de disputar la final dels 400 m llisos. Vull fer constar, que fou 5a en la seva semifinal, però amb millor temps que la guanyadora de l'altre semifinal. Amb l'actual normativa, la Montse hauria accedit a la final per temps, doncs en aquell campionat van passar a la final les 4 primeres de cada semifinal. Actualment, i com tots sabeu, són els 3 primers i les dues millors marques.

Malauradament, en aquella època encara no es disputaven Campionats del Món o d'Europa per atletes de categoria juvenil, esdeveniments que des de fa 20 anys ja es celebren. I dic això perquè si en lloc d'haver participat a Donetsk (Rússia, actualment Ucraïna), seu de l'Europeu junior, hagués pogut participar aquell mateix any en un campionat internacional juvenil, ara, potser estaríem parlant d'una medallista internacional.

Aquest mateix any, 1977, es celebra a Granollers el Campionat d'Espanya absolut. La Montse assoleix el seu primer títol nacional a l'edat dels 16 anys. Concretament, a la prova dels 400 metres, cursa en la qual la seva germana Glòria fou segona, protagonitzant un doblat de germanor i històric per la JAS.

En 1978, i als 17 anys, participa en els Campionats d'Europa absoluts. Campionats històrics per l'atletisme espanyol, perquè per primer cop, un atleta espanyol es proclama campió d'Europa: Jordi Llopart guanya la marxa i la seva entrada triomfal a l'Estadi de Praga, saludant entusiasmadament al públic, va encapçalar el telenotícies d'aquell vespre per TVE (TV3 encara no existia). Sempre ho recordaré. Això és un altre història, i per tant, avui toca recordar la fita de la Montse. Tot i la seva joventut, és seleccionada per prendre part en aquest Campionat d'Europa per la prova dels 400 metres tanques a l'haver assolit la marca mínima exigida. Disputa les sèries classificatòries sense poder assolir el pas a semifinals, però cal tenir en compte la fita que es tracta d'una atleta de tan sols 17 anys, 4 mesos i 5 dies. Actualment, 40 anys després, continua sent la participant d'aquesta prova (400 m.t.) més jove en la història dels Campionats d'Europa.

Aquest mateix any, 1978, i que també suposa la seva última temporada al club, aconsegueix unes marques envejables en diverses disciplines atlètiques. Considerada, anys enrere, com la nena prodigi de l'atletisme espanyol, els pronòstics es van fer realitat. A final d'any, apareix al Rànquing nacional en 9 proves: la 27a en el 100, 1a en 200, 1a en 400, 6a en 800, 2a en 100 tanques, 1a 400 tanques, 2a en alçada, 17a llargada i 1a en pentatló.

Dins aquest mateix gloriós any, a la ciutat holandesa de Sittard, i amb motiu de la Westathletic, va batre en l'espai de 1 hora, 2 estratosfèrics rècords d'Espanya absoluts: el dels 400 (53"59) i el dels 400 tanques (57"94). Al mateix temps, aquesta última marca suposa batre per més de mig segon el rècord del món junior de la belga Rosine Wallez. Gesta que enguany compleix 40 anys, motiu pel qual, la Montse avui és mereixedora d'aquest homenatge.

Per primer cop, una atleta espanyola batia un rècord del món. I també per primer cop, una esportista catalana batia un rècord del món. Malauradament, eren altres temps, no hi havia la informàtica actual i les notícies no anaven tan de pressa. Tampoc hi havia Internet, ni Whats'app, ni Facebook, ni Twitter, ni Instagram. Això va impedir que la proesa de la Montse no fou coneguda fins 40 dies més tard, just quan l'atleta sueca Ann-Louise Skoglund li va prendre el rècord.

Va posseir el rècord del món durant 40 dies, però, al mateix temps, aquesta marca va romandre com a record d'Espanya juvenil i junior durant gairebé 40 anys. L'autora l'atleta d'Hospitalet, Sara Gallego, al batre la marca juvenil de la Montse a l'any passat al proclamar-se campiona d'Espanya absoluta i batre de nou la marca junior aquest any al ser 4a al Campionat del món junior. Dates significatives, perquè tant de bo la Montse hagués pogut participar en un campionat internacional en el millor any de la seva carrera atlètica en 1978. Si Sara Gallego, ha estat ara 4a en un mundial junior amb una marca semblant a la de la Montse, 40 anys enrere, la Montse hagués donat la campanada.

També és significatiu la seva marca del 400 feta a Sittard. Va romandre com a rècord de Catalunya absolut fins a l'any 2017, és a dir, quasi 39 anys després. Tot i així, segueix sent rècord de Catalunya juvenil (actualment, categoria sub'18) i rècord de Catalunya junior (actualment sub'20).

Un gran reconeixement. I no tant sòls a la seva qualitat i esforç de superació, sinó també dels grans coneixements implantats amb gran meticulositat pel seu entrenador: l'Àngel Galobart. També fou el meu entrenador, però degut a les meves limitacions, no vaig assolir mai grans registres. Però el que sí que és cert, que un cop sent atleta veterà, he sigut campió d'Espanya del decatló aplicant tots els coneixements que en el seu dia hem va ensenyar l'Àngel. Àngel: avui no has pogut venir, però t'ho volia agrair públicament.

A partir d'aquí, la carrera atlètica de la Montse va agafar un altre tomb. Va anar a Madrid en 1979 per seguir millorant sota la mà de tècnics de la Federació espanyola. Primerament, va seguir dedicant-se a les tanques i deixant les proves combinades, però fruit de les lesions, també va anar deixant les tanques i enfocar la seva carrera atlètica cap a les curses de mig fons. És per aquest motiu, que algunes de les seves millors marques fetes a la JAS, mai més les milloraria, com per exemple, els seus fantàstics 53"59 del 400.

Si que és cert, que va poder millorar aquesta marca corrent un relleu, però com tots sabeu, les marques parcials en un relleu no són oficials. Concretament, va fer un temps de 53"21 en el transcurs de la seva posta al Campionat d'Europa de 1986 a Stuttgart, on l'equip espanyol femení del 4x400 fou 6è.

En 1988, aconseguix el somni de qualsevol esportista: ser olímpic. A nivell atlètic femení nacional, tota una gesta. Fins als Jocs de Seül, només 3 atletes espanyoles havien estat olímpiques: Carme Valero, la primera a Montreal'76, i Teresa Rioné i Isabel Mozún a Los Angeles'84. També és cert, que a Seül no fou l'única representant espanyola, doncs la delegació nacional ja comptava amb 7 atletes femenines, xifra encara lluny respecte a les 18 que varen participar en els Jocs de Rio, però aquesta dada, demostra que les atletes espanyoles que podien estar dins l'elit en aquells temps, eren una minoria. I la Montse era una d'elles. A Seül no va tenir gaire sort i no va poder assolir les semifinals del 800, però que sàpiga que aquell dissabte 24 de setembre, jo i segur que molts de vosaltres també, ens vàrem aixecar a les 5 del matí per veure-la córrer. També és cert, que just després de la seva cursa, es disputava la final dels 100 metres amb el duel Ben Johnson – Carl Lewis, però això és un altra història.

En 1989, es disputa a l'Estadi de Montjuïc la Copa del Món, i en la que al mateix temps, serveix per inaugurar l'Estadi que acolliria els Jocs Olímpics de 1992. Suposo que tots recordareu, com i després d'una intensa tempesta, van aparèixer goteres a l'Estadi al mateix dia de la inauguració, fet que ens va fer avergonyir a tots plegats. Però això, també és un altra història. A Montjuïc, al tenir un carril més, el 9è, va possibilitar que Espanya hi pogués

prendre part com un equip més. La Montse fou seleccionada pel 1.500 i aconsegueix un del seus millors èxits internacionals: 4a. Només fou superada per la representant d'Europa, de Rússia i d'Alemanya, però guanyant a la representant d'Àfrica, Àsia, Amèrica, Oceania i Estats Units. Fou la millor atleta espanyola del campionat.

En total, la Montse ha estat 43 vegades internacional. Ha participat en 1 Jocs Olímpics, 2 Campionats del Món, 4 Campionats d'Europa, 1 Copa del Món, 6 Copes d'Europa, 1 Campionat del Món "indoor", 4 Campionats d'Europa "indoor", 2 Jocs Iberoamericans, 1 Jocs del Mediterrani, 5 Westathletics i 2 Campionats d'Europa junior.

Té 2 medalles de plata dels Iberoamericans com a component del relleu 4x400 i un 4t lloc en 800. Ha disputat 3 finals europees en pista coberta, obtenint un 5è i un 6è lloc en 800 i un 8è lloc en 1.500.

També va disputar la semifinal dels 400 tanques en el Campionat del Món fet l'any 1980. Mundial atípic, ja que només es van disputar les proves del 3.000 i 400 tanques, proves en la que en el transcurs del primer Campionat del Món de la història, Helsinki 1983, encara no estaven incloses dins el calendari oficial per les dones. A Sittard (Holanda) seu d'aquest petit mundial, disputa la semifinal després de superar una ronda classificatòria, però té una petita ensopagada a manca de 3 tanques i quan anava tercera, sent finalment cinquena. Per 30 centèsimes, no assoleix el pas a la final.

Considerada com la Millor atleta espanyola en 2 ocasions: 1981 i 1982. Però també és cert, que aquest Premi fou instaurat per la RFEA en 1979, fet que li va privar d'assolir un guardó més, doncs en 1978 fou, sens dubte, la millor atleta del país.

De fet, la seva gran temporada feta el 1978 no va passar per alt i va tenir un gran reconeixement. Li fou atorgat el Premi "Olimpia" a mans del Rei Joan Carles. El primer atleta en actiu de la JAS en rebre un premi de tal magnitud.

Entre la pista coberta i l'aire lliure, ha estat un total de 14 cops campiona d'Espanya absoluta. I, en el conjunt de totes les categories, és a dir, absolut, junior i juvenil, ha estat un total de 23 vegades campiona d'Espanya. Xifra que hagués pogut millorar d'haver-se celebrat en la seva època els campionats d'Espanya cadet i promesa, tal com actualment es disputen.

Rècords. Paraula màgica en què tots somiem. I la Montse feia molts jocs de mans amb les seves cames per córrer molt de pressa. Per tant, només citaré els aconseguits a nivell espanyol absolut. Al aire lliure, ha tingut el rècord d'Espanya dels 400, 600, 800, milla, 400 tanques, pentatló, 4x100 i 4x400. Anecdòticament, ja que existien marques manuals millors d'altres atletes, també ha tingut el rècord d'Espanya elèctric dels 200 i 100 tanques. I en pista coberta,

ha tingut el rècord d'Espanya dels 300, 600, 800, 1000, 1500, 50 tanques i 60 tanques.

Tots els rècords tenen el seu mèrit i valor, però per l'atletisme sabadellenc és prou significatiu el rècord d'Espanya absolut del 800 fet per la Montse l'any 1980. La marca: 2'03"66, superant els 2'04"12 de la Carme Valero. És a dir, el rècord d'Espanya va passar d'una sabadellenca a un altre. En l'àmbit català, això va passar sovint, doncs tots els rècords de Catalunya que feia la seva germana Glòria, llavors li prenia la Montse. En tots aquests casos, el rècord català passava d'un atleta de la JAS a un altre.

Fins a un total de 13 ocasions, les seves marques han estat dins de les 100 primeres del Rànquing del Món publicat per la IAAF. D'aquestes, cal destacar la seva marca dels 1000 metres feta el 1989 (2'34"17): 5a del món i 4a europea. Així com la de la milla, feta el 1990 (4'25"17): 8a del món i 6a europea.

Onze anys després d'haver marxat de la JAS i de Sabadell, la Montse va tenir l'oportunitat de tornar a córrer en les mateixes pistes que la van veure a créixer i forjar-se com atleta i persona. Fou en 1989 i en motiu del Meeting Nacional que inaugurava la pista de tartan després de quasi 30 anys amb pista de cendra. La Montse, i en agraïment als bons records viscuts en el seu club i la seva ciutat, va voler fer una gran cursa en els 800 davant dels seus antics i grans companys a la JAS. I ho va aconseguir: 2'01'57". Ni més ni menys, es tracta de la seva 3a millor marca en 800 de la seva brillant carrera atlètica. Va córrer més ràpid que en els millors meetings del món, on hi ha televisió, diners, llebres, espectacle i estadis plens d'aficionats entesos amb l'atletisme, com per exemple, els Bislets Games d'Oslo.

Vull aprofitar aquest acte avui a Sabadell, per agrair-te el regal de la cursa que ens vas fer en 1989 a casa nostra, a les Pistes de Sabadell. Així com agrair-te totes les teves grans actuacions en el transcurs dels teus 6 primers anys com atleta i defensant els colors de la JAS.

Jo, que com tots sabeu m'agrada donar un cop d'ull a qualsevol cosa que tingui un lligam amb la JAS, i he trobat unes declaracions seves fetes a la premsa local el 7 de juliol de 1974. Tot i que només té 13 anys, són molt idònies per tancar aquest Acte. A la pregunta de: " ¿Cual és el atleta que más te gusta?", la resposta és: "Todo el equipo de Sabadell".

Doncs, Montse, aquí estem. Tots plegats: "El equipo de Sabadell". Els teus companys i amics del club. En nom d'ells, et desitjo per molts anys i felicitats per l'homenatge que avui et fa la JAS.

Ricard Rof

MONTSE PUJOL CLUSELLA

Sabadell, 27 abril 1961

PALMARÉS

Debut

Jean Bouin 1972

Esdeveniments

1 Jocs Olímpics

2 Campionats del Món

4 Campionats d'Europa

1 Copa del Món

6 Copes d'Europa

1 Campionat del Món "indoor"

4 Campionats d'Europa "indoor"

2 Jocs Iberoamericans

1 Jocs del Mediterrani

5 Westatlhetics

2 Campionats d'Europa Junior

Fites

Rècord del món junior (400 m.t.)

Primera atleta espanyola en batre un rècord del món

43 vegades internacional

14 cops campiona d'Espanya absoluta

5è lloc Ranking Mundial IAAF (1000 m.ll.)

8è lloc Ranking Mundial IAAF (milla)

Olímpica a Seul'1988 (3er sabadellenc després de Josep Molins i Carme Valero)

Olímpica a Seul'1988 (4a espanyola després de Carme Valero, Isabel Mozún i Teresa Rioné)

Participa al Campionat d'Europa absolut (Praga'1978) sent atleta junior (17 anys, 5 mesos i 20 dies)

Participant més jove en la prova de 400 m.t. del Campionat d'Europa absolut (actual rècord vigent)

Rècords d'Espanya (absoluts aire lliure)

400 m.ll.

600 m.ll.

800 m.ll.

Milla

400 m.t.

Pentatló

4 x 100

4 x 400

200 m.ll. (elèctric)

100 m.t. (elèctric)

Rècords d'Espanya (absolut "indoor")

300 m.ll.

600 m.ll.

800 m.ll.

1.000 m.ll.

1.500 m.ll.

50 m.t.

60 m.t.

Actuacions destacades

1977 : 9è Campionat Europa junior (400)

1978 : 1er Westatlhetic (400 t)

1978 : 2on Westatlhetic (400)

1980 : 11è Campionat del Món (400 t)

1980 : 1er Westatlhetic (400 t)
1980 : 3er Westatlhetic (800)
1981 : 6è Campionat Europa "indoor" (800)
1986 : 6è Campionat Europa (4x400)
1986 : 4rt Campionat Iberoamericà (800)
1986 : 2on Campionat Iberoamericà (4 x 400)
1987 : 5è Campionat Europa "indoor" (800)
1988 : 2on Campionat Iberoamericà (4 x 400)
1989 : 4rt Copa del Món (1.500)
1990 : 8è Campionat Europa "indoor" (1.500)

Distincions atorgades

1978 : Premi Olímpia (Casa Reial)
1978 : Finalista (2a) Millor Esportista de Sabadell (Ajuntament Sabadell)
1980 : Finalista (3a) Millor Esportista de Sabadell (Ajuntament Sabadell)
1981 : Millor Atleta espanyola (RFEA)
1982 : Millor Atleta espanyola (RFEA)

Dades de precocitat

1974 (13 anys) : 4a Campionat Catalunya absolut (alçada)
1975 (14 anys) : Campiona Catalunya absoluta i 4a d'Espanya (alçada)
1976 (15 anys) : Debut en la selecció espanyola absoluta (Gales-Irlanda-Grècia-Espanya)
1977 (16 anys) : Participa al Campionat d'Europa junior (sent atleta de categoria juvenil)
1977 (16 anys) : Campiona d'Espanya absoluta (400)
1978 (17 anys) : Participa al Campionat d'Europa absolut (sent atleta de categoria junior)
1978 (17 anys) : Participant més jove (400 t) del Campionat d'Europa absolut (17 anys, 5 mesos i 20 dies)
1978 (17 anys) : Encapçala el Ranking nacional en 4 proves (200, 400, 400 t i pentatló)
1978 (17 anys) : Apareix dins les 6 primeres del Ranking Nacional en 7 proves



Noa Rof llegint el palmarès de la Montse

*Historial recopilat per Ricard Rof

GALERIA FOTOS MONTSE PUJOL



Jean Bouin (debut) (1972)



"Cros Sant Sebastià" (bosc Can Deu) 1974



Campionats Catalunya infantil ("Joan Serrahima") – 1974



"Cros Sant Sebastià" (pòdium amb President JAS Antoni Ricart) 1976



Rècord Catalunya absolut "indoor" (Sabadell) – 1976



Lliga Catalana (Sabadell) - 1976



Dia del Velocista (Universitaries) – 1976



Campionats Espanya junior "indoor" (Madrid) - 1977



Lliga Catalana (Sabadell) - 1977



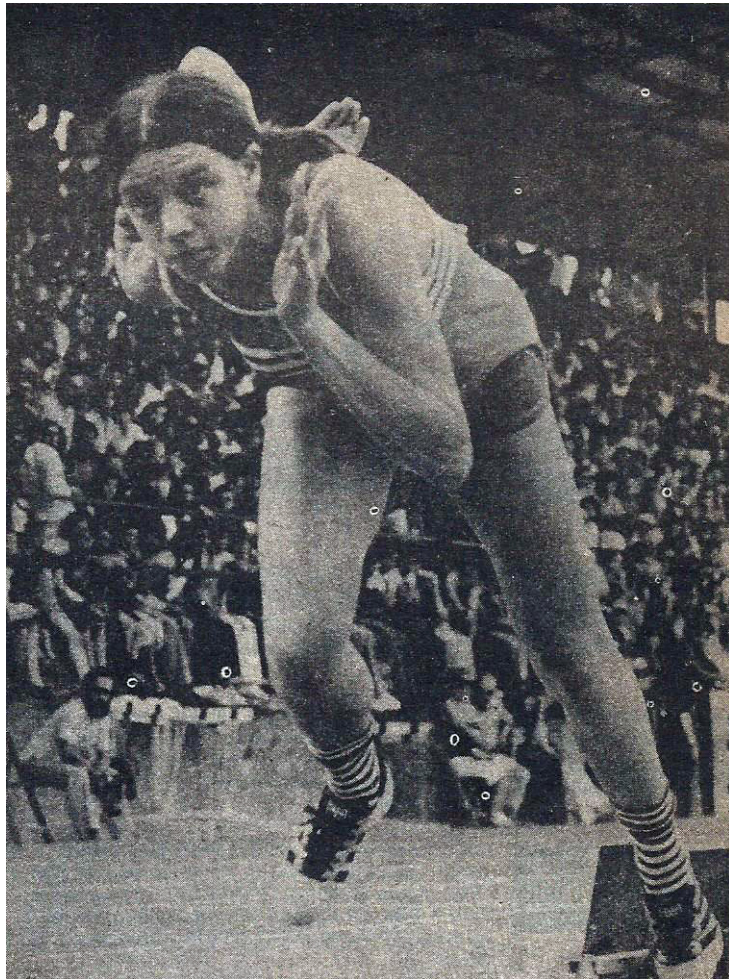
Lliga Catalana (canvi relleu amb la seva germana Glòria) - 1977



Campionats Catalunya absoluts combinades (Granollers) - 1977



Torneo Federaciones (Granollers) – 1977



Campionats Espanya absoluts (Granollers) - 1977



Lliga Catalana ("Joan Serrahima") – 1978



Torneo Federaciones ("Joan Serrahima") - 1978



Campionats Espanya absoluts combinades (Vallehermoso) - 1978



Campionats Espanya absoluts (INEF) - 1978



Campionats Espanya absoluts combinades (Vallehermoso) – 1978

Rècord Espanya absolut 400 (Bydgoszcz, POL) - 1978



Campionats Europa (Praga) - 1978

Premi Olimpia (Palacio de la Zarzuela)
-1978-





Premi Olimpia (Rei Joan Carles i Juan Manuel de Hoz, president RFEA) - 1978



Jocs Olímpics (Seul) - 1978



Copa del Món (Barcelona) - 1989



Copa del Món (Barcelona) - 1989

HOMENAJE A MONTSE PUJOL

El pasado 25 de noviembre se celebró en Sabadell un homenaje a la atleta Montse Pujol con motivo del 40^a aniversario de la consecución del record del mundo junior de los 400 metros vallas (57"94).

Cuarenta años después, Montse Pujol tuvo un bien merecido reconocimiento a su gesta conseguida en 1978 : primera atleta española en batir un récord del mundo.

La Joventut Atlètica Sabadell, club en el que se forjó como atleta y club al que pertenecía en el año de tal proeza, organizó un Acto a propósito para conmemorar 40 años después, este logro, inédito en el atletismo femenino español por entonces.

El Acto coincidió con la tradicional "Trobada" de exatletas del club, y en la que también se distinguió la fidelidad de socios con 25 y 50 años de antigüedad en la JAS.

Aprovechando la visita de Montse Pujol en Sabadell, se aprovechó el mismo evento para entregar una medalla conmemorativa, a título póstumo, a Pere Pujol, padre de Montse, juez de atletismo y miembro de la Junta Directiva de la entidad, como reconocimiento a su colaboración durante muchos años. Montse junto con su hermana Gloria, también atleta internacional, recibieron emocionadas tal distinción.

Al mismo tiempo, Montse Pujol recibió la insignia de oro de la JAS por su brillante trayectoria atlética por parte del Presidente de la Entidad, Josep Molins, siendo largamente ovacionada por antiguos compañeros suyos en el club presentes al Acto.

En el transcurso de su parlamento, donó como agradecimiento al club su diploma olímpico de Seúl, para que sea expuesto permanentemente en la vitrina de trofeos, y otras distinciones, existente en la propia sede de la JAS como una pieza más para enriquecer su valioso museo.

Asimismo, y entre otras anécdotas, recordó las extrañas circunstancias de su récord del mundo, el cual no fue consciente de su gesta hasta 40 días después, justo cuando se lo arrebató la sueca Anne-Loise Skoglund con una marca de 57"58 (5-08-1978, Stockholm).

Eran otros tiempos, la informática no estaba tan sofisticada como en la actualidad, no existía internet y tampoco había redes sociales, así que al conseguir su marca, ni ella, ni la Federación, ni los medios de comunicación, eran concedores de que había batido el récord del mundo junior de la belga Rosine Wallez con una marca de 58"61 (27-09-1975, Bruxelles).

Lamentablemente, nuestro atletismo no estaba, ni está todavía, sobrado de plusmarquistas mundiales, ni siquiera europeos, por lo que resulta poco menos que trágico haber poseído un record mundial y que haya pasado inadvertido. Y más trágico aún, que se tuvo conocimiento del mismo una vez éste fue batido.

Fue con motivo de la Westathetic (Sittard, HOL) en la que en el transcurso de una hora (17 junio 1978), Montse Pujol batió 2 estratosféricos récords de España absolutos : el de los 400 metros lisos (53"59) y el mencionado de los 400 metros vallas (57"94). Marcas de gran valor al tratarse de una atleta de tan sólo 17 años (entonces junior de 1er año).

Tuvieron que pasar 39 años hasta que la emergente Sara Gallego le arrebatase el record de España de la categoría cuando en 2017 se proclamó campeona de España absoluta de los 400 m.v. en Barcelona (Pistas "Joan Serrahima).

Por cierto, su marca del 400, sigue siendo 40 años después, récord de Cataluña Juvenil (actual Sub'18) y Junior (actual Sub'20), y fue récord de Cataluña absoluto hasta el año 2017.

40 años después, Montse Pujol volvió a Sabadell con su esposo, el legendario atleta José Alonso Valero, y rodeada de la gente de su primer club recibió un buen merecido homenaje por su récord del mundo, aunque efímero (sólo 40 días), pero igualmente hazaña de gran valor dentro de la historia del atletismo español.

iii Felicidades Montse iii



Foto :

Montse Pujol junto a su hermana Gloria, Josep Molins (Presidente JAS) y los expresidentes Josep Maria Antentas (derecha) y Ricard Rof (izquierda).

Ricard Rof (JAS)

50 anys de la gesta : Jocs Olímpics Mèxic'68

EL ESTRATOSFÈRIC SALT DE BOB BEAMON



En 1998, trenta anys després d'entrar en la llegenda, Bob Beamon va viatjar a Barcelona per exposar els quadres que pinta, i per dirigir una reunió atlètica per escolars. Aprofitant l'ocasió, la Comissió Organitzadora que preparava els actes del Centenari de l'Atletisme Català (1898-1998), no es va deixar perdre l'oportunitat de tenir un intercanvi d'impressions amb aquest mític atleta.

Josep Molins, com a President de la Comissió, va fer entrega (vegeu foto) d'un trofeu commemoratiu del Centenari. Precisament, en Pep Molins, present a Mèxic'68 com a membre del cos tècnic de la selecció espanyola, i per tant, testimoni de la gesta de Beamon, va poder comentar amb ell les incidències del seu màgic salt. En Beamon li va manifestar, com també ho va afirmar a la roda de premsa: "Aquell salt va canviar la meva vida en tots els aspectes".

Les raons per un salt perfecte

El rècord mundial i olímpic de salt de llargada fou establert el 18 d'octubre de 1968, durant la final dels XIX Jocs Olímpics a Mèxic, per aquest atleta nord-americà de 22 anys, 1,91 m d'alçada i 75 kg de pes, nascut a Nova York en 1946.

El seu extraordinari salt de 8,90m no solament millorava el rècord anterior en 55 cm, sinó que constituïa, en aquell moment la marca de més valor atlètic dins la taula finlandesa i marcava la vida de Beamon com l'home que va arribar al límit de la seva capacitat humana. Cinquanta anys després, la seva marca continua sent rècord olímpic, i va durar 23 anys com a rècord mundial, fins que el també americà Mike Powell amb un salt de 8,95m el va millorar durant la final del Campionat del Món a Tòquio'91. Sens dubte, es tracta de la plusmarca més carismàtica que hagi conegut l'atletisme : quan es va aconseguir, es creia que

duraria fins l'any 2000, i de fet, fins a l'actualitat, 18 anys després del canvi de segle, només el mateix Powell i el polifacètic Carl Lewis amb un salt ventós de 8,91m l'han superat.

Es creu que va ser la combinació de 6 factors els que van afavorir aquesta formidable marca per aquells temps (i encara ho és). Així i tot, els tècnics encara no s'expliquen com es va poder produir pels antecedents atlètics del propi Beamon que encara no havia brillat en cap competició.



Analitzarem breument aquests factors :

1er- Estat immillorable de forma de l'atleta, tranquil per no ser considerat favorit de la prova. Tot i tenir una millor marca personal de 8,33m (a 2 cm del rècord del món), els favorits eren el llegendari Ralph Boston (USA) i el soviètic Igor Ter-Ovanesian (tots dos compartien rècord mundial amb 8,35), i el britànic Lynn Davies, vigent campió olímpic a Tòquio'64. A més, es va classificar per la final pels pèls, doncs van ser nuls els 2 primers salts, quan només se li demanava 7,65m per passar a la gran final de l'endemà. En el tercer i definitiu, no va patir els problemes de talonament dels dos salts anteriors i ho va aconseguir amb 8,19 metres.

2on- Vent a favor fins al límit permès (2 m/s), encara que els escèptics parlen d'un error en l'ús del anemòmetre. De fet, 3 records mundials més batuts durant els Jocs de la capital asteca, van tenir, sospitosament, també en vent favorable de 2 metres justos.

3er- L'alçada de la capital mexicana de 2.248 metres, amb reduïda resistència d'aire que afavoreix els esforços curts i intensos. A més, els tècnics consideren

que si el salt és perfectament executat, pot tenir una millora d'uns 40 o 45 centímetres.

4rt- Pista de tartà. Innovació total. Inexistent en grans campionats abans de Mèxic'68, i és que per primera vegada, els atletes corrien sobre un derivat del petroli, llavors no gaire popular i anomenat tartà. I a més, de gran qualitat. Inclús, en el passadís de salts, i tal com es va demostrar el dia abans durant la final de triple, en què el rècord mundial es va batre 5 cops fins als 17,39 de Viktor Saneyev (URSS). Però es que a Mèxic'68 hi va haver altres rècords espectaculars, com el de 100 m (9"9) de Him Hines (USA), el de 200 (19"8) de Tommie Smith (USA) i el de 400 (43"8) de Lee Evans (USA). És a dir, que per primera vegada, i d'una sola estocada, es van superar les mítiques barreres dels 10, 20 i 44 segons en els 100, 200 i 400 metres llisos.

5è- Condicions atmosfèriques estranyes immediatament anteriors al seu salt: una forta tempesta elèctrica sobre l'Estadi. Òbviament, i davant del panorama que s'acostava, ningú creia que Beamon "volaria" tant, però ell, que era el següent a saltar... era l'home que estava destinat a ser elegit per la glòria.

6è- Un estrany cop de ronyons, que pot apreciar-se perfectament en les repeticions ralentitzades del seu famós "bot" i que li van fer augmentar la distància a l'hora del seu salt.

Cronologia a un salt increïble

Eren les 15'46h quan Bob Beamon es disposava a començar la seva cursa per saltar. Es trobava a uns 40 metres de la taula de batuda. Era el seu primer salt de la competició, i el 4rt atleta a saltar, tots tres anteriors amb un salt nul. Mentrestant, uns grans núvols negres s'acostaven a l'Estadi Olímpic. Sens dubte, s'anunciava un xàfec que no trigaria en arribar. Era evident que estava a punt de ploure d'un moment a l'altre, però el temps fou benèvol amb ell i el va respectar. Beamon comença ràpid (de fet tenia 10"4 en els 100 m.ll.), i 4 segons més tard, apura la "taula" al límit i s'eleva espectacularment (a una alçada aproximada de 1,70m), i en ple vol clavant puntades de peu a l'aire, per, finalment, caure lluny, molt lluny. El seu salt que el farà famós per sempre va durar exactament 93 centèsimes de segon. És a dir, menys d'un segon de vol per convertir-se en un mite.

Les seves petjades superen de llarg la bandereta col·locada com a rècord del món. Creix l'expectació. Els 80.000 espectadors esperen impacients la mesura dels salts. Beamon, també. El mesurador òptic no arriba a mesurar les petjades de Beamon, i els jutges han d'anar a buscar una cinta mètrica. Aquests, atònits, mesuren una i un altre vegada. No s'ho acabaven de creure. Un d'ells, l'holandès Adrian Paulen, seria, anys més tard, President de la IAAF (just abans de Primo Nebiolo), i fou el responsable de la mesura ajudat per jutges mexicans.

Per fi el marcador electrònic s'iluminà: 8,90 ¡¡¡Increïble. Havia millorat el rècord del món en 55 centímetres. Una animalada tractant-se d'un salt de llargada. I Beamon explotava d'alegria, per caure tot seguit en una convulsió epilèptica, fruit d'un atac de nervis. Es va llençar a terra, s'agenollà, va deixar un crit: "Oh Man: que he fet ¡¡¡", i va començar a ballar, saltar i alçar el puny enlaire mentre plorava pel "shock" emocional. I llavors, com si es tractés d'una escena bíblica, es va sentir un tro, i va començar a ploure torrencialment.

Al reprendre la competició, aquesta havia perdut al·licients. Els seus contrincants estaven desconcertats. El mateix Beamon, sense poder de concentració ni reflexos, va fer un segon salt i arribà als 8,04 metres. Llavors, renuncia seguir saltant, doncs, mentalment, ja estava fora de la competició: l'havia destrossat ¡¡¡

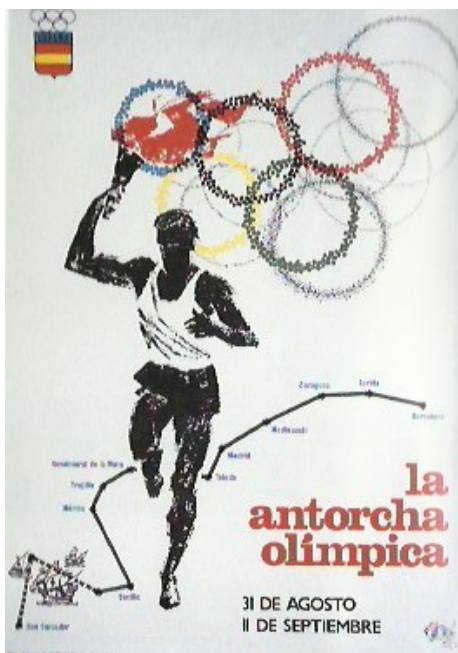
Bob Beamon va aparèixer en el lloc ideal i en el precís moment, aprofitant els 5 segons de glòria. No faltaria més ¡¡¡ I és que després de Mèxic'68, el seu millor salt "només" fou de 8'25 metres.



Pere Gómez (President FCA), Josep Molins, Bob Beamon, Tomás Barris i Jordi Llopart

Ricard Rof

Fa 50 anys del Jocs de Mèxic : el 31 d'agost de 1968 el foc olímpic arriba a Barcelona



LA TORXA DE MÈXIC'68 I EL SEU PAS PER LA NOSTRA TERRA

Beamon, Fosbury, el "Black Power", són alguns noms que ens recorden els Jocs de Mèxic celebrats ara fa 50 anys. La XIX Olimpíada va tenir com a seu la ciutat de Mèxic, inaugurant els seus jocs el 12 d'octubre de 1968, el mateix dia que el "Dia de la Hispanitat". Per primer cop, la flama sagrada d'Olimpia va anar a Mèxic, i per primer cop, els camins del territori espanyol serviren d'itinerari al foc portat de Grècia.

En aquest article, no recordarem les proeses fetes ni per Bob Beamon, ni Dick Fosbury, ni reviuem les reivindicacions dels fenomenals atletes de color dels Estats Units en pujar al pòdium emparats pel moviment del "Black Power". Tampoc recordarem els espectaculars rècords del món dels 100, 200 i 400 dels atletes "ianquis" i a on per primer cop es van trencar les mítiques barreres dels 10, 20 i 44 segons, ni l'apassionant final de triple on es va batre el rècord del món fins a 5 ocasions, i ni el rècord olímpic en perxa fet per l'espanyol Ignacio Solà. Ja ho ha fet prou els diversos mitjans de comunicació, però sí que és just recordar el pas de la flama olímpic per la nostra terra.



Un cop atorgats els Jocs a Mèxic, els organitzadors oferien dos possibilitats pel trasllat del foc des d'Atenes fins a Mèxic. Un bon dilema: una aèria, i l'altre més complicada, espectacular i simbòlica, doncs es tractava de traslladar la flama per mar, de Grècia a Itàlia (suposat lloc de naixement de Cristóbal Colón) i des d'aquí cap a Espanya (nació descobridora i colonitzadora), continuant el trasllat marítim des del mateix port d'on

van partir les naus de Colón i seguint la mateixa ruta marítima fins a arribar a Amèrica, com en altres temps, un 12 d'octubre, on varen arribar extenuats per l'heroica gesta, els mariners de les caravel·les.

Proposada aquesta segona idea, sota la col·laboració dels governs d'Itàlia i Espanya, es va rebre a Mèxic una ràpida resposta per part d'ambdues nacions i es va acceptar el compromís que se'ls encomanava.

Paral·lelament, es va dissenyar i acceptar el model de torxa a utilitzar. La peça feia 44 centímetres de llarg amb el corresponent enginy per evitar la seva apagada per causa del vent o pluja. En relleu figurava la inscripció: "México 68". El pes excessiu del model, que arribava als 3 quilos, així com la dificultat per una correcta subjecció, a causa de la grossor del mànec, va crear algunes dificultats a certs rellevistes. La torxa que s'utilitzava, així com la indumentària commemorativa que portava cada rellevista, quedava en poder del portador, com obsequi del Comitè Organitzador.

El 23 d'agost de 1968 va ser el dia en què va iniciar el seu llarg recorregut des de Grècia al tenir lloc l'acte d'enlluernament a Olímpia. L'esdeveniment va començar a les 9,45h del matí: el General Papasthanassiades, President del Comitè Olímpic Grec, col·loca una corona de llorell davant l'estela del Baró Pierre de Coubertin. I mitja hora més tard, comença la cerimònia tradicional de l'enlluernament del primer foc. La destacada actriu grega, Maria Mosjoliu, actuant amb el paper de Gran Sacerdotessa, segueix el ritual recitant el famós himne olímpic de Palamas i Samaras. A les 10,15h, Mosjoliu encén la primera torxa portadora del foc olímpic camí de Mèxic. A continuació, li entrega al primer corredor que espera amb el genoll dret a terra amb una branca d'oliver a la mà esquerra. La cursa ha començat.

A les 9 de la nit de l'endemà (24 agost), l'últim corredor grec arriba al port d'Atenes. Es lliura al capità del buc de guerra italià "Navarino", el qual parteix amb el foc sagrat a dins del vaixell cap a Gènova. Aquí tenen lloc diversos actes festius, vetllant el foc davant la suposada casa de Cristóbal Colón. I de nou amb transport marítim, a bord del buc escola "Palinuro", parteix de Gènova cap a Barcelona on té previst l'arribada el 31 d'agost.

I la mateixa Ciutat Comtal, en la que en llunyans temps els Reis Catòlics van rebre a Colón a la seva tornada del seu descobriment d'un nou Continent, ara també va acollir el foc olímpic amb actes solemnes, danses i festejos amb gran brillantor.

Anselmo López (sots president Comitè Olímpic Espanyol) i Francesc Sánchez Madriguera (president Federació Catalana d'Atletisme) pugen a bord del vaixell italià on els espera el representant del Comitè Olímpic Italià, qui fa entrega de l'artístic fanal miner on crema la flama encesa a Olímpia feia 11 dies.

Un cop a terra ferma, a peus del monument a l'aventurer Cristòfol Colón, Anselmo López lliura el fanal a Joan Antoni Samaranch (president Comitè Olímpic Espanyol), el qual procedeix a encendre la primera torxa de relleus que travessaran el país (uns mil rellevistes d'1 quilòmetre cadascun) fins a Palos de Moguer (actual Palos de la Frontera), lloc on Cristòfol Colón inicià, en 1.492, la aventura més gran dels segles, fa més de 500 anys.

Fent una mica d'història, cal recordar que, si ve Colón va partir del port de Palos, fou en la nostra ciutat de Barcelona, on fou rebut pels Reis Catòlics a la seva tornada del seu viatge a Amèrica donant la notícia del descobriment del Nou Món.

Paral·lelament, mentre l'atleta Garcia Reina hissa la bandera olímpica, la Banda Municipal interpreta l'Himne Olímpic, que ja fou interpretat en 1896, a Atenes, en motiu de la primera edició dels Jocs Moderns. Es deixen anar 1.000 coloms i també s'interpreta

l'himne espanyol. Josep Maria de Porcioles (Alcalde Barcelona) pronuncia un breu parlament per donar la benvinguda a la flama olímpica en nom de Barcelona i d'Espanya.

Fet històric. Per primer cop en la història, el foc sagrat passava per Espanya. Fou un privilegi en ser l'únic país en acollir el recorregut del pas de la flama olímpica cap a Mèxic. El mateix Joan Antoni Samaranch, anys més tard president del C.O.I. (Comitè Olímpic Internacional), manifestava a la premsa del país el seu desig que tant de bo algun dia la flama torni, i no de pas, sinó per quedar-s'hi. I efectivament, el seu desig es va complir... 32 anys més tard, en acollir Barcelona la seu de la XXIV Olimpíada, i que ell mateix va inaugurar com a President del COI el 25 de juliol de 1992.

L'atleta Enric Bondia fa el primer relleu Rambla amunt (fins davant el Liceu), on l'espera un altre atleta, Alfons Gabernet, per traspasar la flama de torxa a torxa i fer el següent relleu sota una pluja de pètals rosa llençat pels floristes de la Rambla fins a la Plaça Catalunya, on hi ha un peveter commemoratiu i a on quedarà la flama en repòs durant 24 hores fins l'endemà (diumenge) que reprendrà el camí. Gabernet encén el peveter a la una menys vint del migdia, i és hissada la bandera olímpica mentre sona l'Himne Olímpic.

A la Plaça Catalunya, el foc olímpic sempre fou custodiat per part de representants de tots els esports federats a Catalunya, fent una guàrdia constant per relleus de 4 esportistes fins a les deu del matí de l'endemà. Milers de barcelonins, es van acostar fins al peveter amb les seves càmeres de fotos per deixar constància gràfica d'aquest històric esdeveniment viscut a Barcelona. Fita que convertia a la nostra ciutat i per unes hores en ciutat olímpica.

A la Joventut Atlètica Sabadell li va correspondre fer una guàrdia d'1 hora la tarda del dissabte, just després de l'Atlètic Santa Coloma, club al qual varen rellevar després de la seva guàrdia corresponent. Les representants de la JAS en fer aquesta honorífica tasca foren: M^a Teresa Puell, Rosa M^a Saña, Anna M^a Sanmartí i Pilar Puigvert.



Equip JAS en custodiar la flama olímpica a Barcelona (Plaça Catalunya) :
(M^a Teresa Puell, Rosa M^a Saña, Anna M^a Sanmartí i Pilar Puigvert)



(M^a Teresa Puell, Rosa M^a Saña, Anna M^a Sanmartí i Pilar Puigvert)

Pau Negre (regidor d'Esports de Barcelona) és qui encén de nou la torxa per lliurar-la al primer rellevista del dia, el també atleta Reina Terreros, qui va efectuar el seu relleu fins a la cruïlla del Passeig de Gràcia amb Mallorca. I així, successivament, fent relleus acompanyats de la Policia Urbana Motoritzada amb l'uniforme de Gran Gala formant una gran caravana.

L'únic incident remarcable a Barcelona, i de fet, no va succeir en la resta del recorregut de la flama, fou l'explosió d'una torxa en el canvi d'un relleu. Cal lamentar aquest fet dolorós amb el resultat d'un ferit per part d'un rellevista, i que, afortunadament fou un fet aïllat en ser una torxa defectuosa quant al respectiu mecanisme per ser encesa. Concretament, els fets van ocórrer a la cruïlla de la Diagonal amb Tusset, on el llegendari atleta Gregorio Rojo va patir lleus cremades a la cara a l'intentar encendre la seva torxa ajuntant-la amb la de l'altre rellevista i aquesta va explotar davant seu.

La torxa surt de Barcelona per la Diagonal i agafa el camí cap a Lleida. Durant tot el seu recorregut des de Barcelona fins a Palos, el públic va respondre bé amb molta expectació i mostres d'alegria al pas de la torxa per a tots els pobles i ciutats que va creuar, deixant enrere una emocionant estela de goig.

Entre Esparraguera i Igualada, a la JAS li va correspondre fer un tram de 4 kilòmetres repartits en 4 relleus d'un km cadascun. Exactament, fou el Km 548 de la N-II on varen decidir fer-se una foto recordatòria després del corresponent relleu els 4 rellevistes de la JAS amb la seva torxa, doncs, cada rellevista es podia quedar de regal la torxa que havia portat un cop fet el traspàs del foc. Ells foren: Josep Figueres, Manuel Gómez Crespillo, José Pro i Feliu Lluç. Tots ells, atletes de prestigi en l'àmbit català absolut.



Equip JAS en fer un tram de relleus entre Esparraguera i Igualada (Nacional II):
(Josep Figueres, Manuel Gómez Crespillo, José Pro i Feliu Lluç)



(Josep Figueres, José Pro, Manuel Gómez, Crespillo i Feliu Lluç)

Cap a mitja tarda, la flama va arribar a La Panadella, al límit de la província. En aquest punt, la flama olímpica fou lliurada al primer atleta lleidatà, Bonaventura Baldomà, i fou l'encarregat de portar la torxa i entrar en terres lleidatanes. Continuant amb relleus per la mateixa Carretera Nacional II (de Madrid a França per La Jonquera) va arribar a les 9 de la nit a la capital, on fou rebuda sota una gran acollida.

Els relleus van continuar per dins la capital, obrint pas un peloton motoritzat de la Guàrdia Urbana, en una emotiva cursa festejada pels milers de lleidatans que aplaudien el pas de la flama. I així, fins a dalt de tot de la Sèu, on hi havia instal·lat el peveter, al que es va prendre foc davant la presència de més de cinc mil lleidatans concentrats al recinte emmurallat.

Sorprenentment, la torxa olímpica no va passar per Sabadell (tampoc per Terrassa) malgrat les gestions de les autoritats locals per ser Sabadell coneguda amb l'eslògan: "Ciudad Piloto del Deporte Español". Tot i aquest argument, el "Comité de Recepción de la Antorcha Olímpica", ho va ignorar.

En un principi, hi havia expectatives en què la torxa passés per la nostra ciutat, doncs el Títol atorgat recentment suposava un guardó que premia la divulgació de l'esport a Sabadell, i com a tal, era just que la torxa passés per la nostra ciutat. Aquest premi havia estat concedit per la crítica esportiva reunida aquest mateix any en el IV Congrés Nacional de Periodistes Esportius (Palma, 17 gener). Amb el pas de la torxa, Sabadell volia celebrar una memorable jornada esportiva.

Malauradament, això no fou possible, tot i les pressions del Patronat Municipal d'Esports (presidit per Joan Casablanca), no hi va haver temps per rectificar el "involuntario olvido" per part dels organitzadors del pas de la torxa des de Barcelona fins al port de Palos (Huelva). El 31 d'agost la flama va arribar al port de Barcelona, va descansar a la Plaça Catalunya, i just l'endemà va començar el seu llarg recorregut per diversos camins d'Espanya.

Així doncs, la flama olímpica, que mai havia passat pel nostre país, gràcies als Jocs de Mèxic, Espanya va tenir el privilegi de ser l'únic país en acollir el pas de la torxa des de Grècia, doncs des d'allà fins a Amèrica, fou en vaixell. Espanya fou un ostatge d'excepció per acollir el foc olímpic, i es va desapropiar l'ocasió de veure'l passar per Sabadell.

Inclús, el mateix Alcalde de Sabadell, Josep Burrull Bonastre ("Alcalde de la Ciudad más Deportiva de España", segons Diari de Sabadell), va entonar el "mea culpa" en el transcurs d'una entrevista feta a la premsa local dies després (17 setembre 1968):

Sabadell és una de las ciudades con más olímpicos. ¿Por qué la antorcha olímpica no ha pasado por Sabadell?

Son varios los factores que explican el olvido. La Comisión que estaba encargada de preparar el trayecto Barcelona-Madrid, calculó el trayecto normal, y este no pasa por nuestra Ciudad. Cuando nos enteramos del camino que debía seguir la antorcha, sugerimos la posibilidad de que la llama olímpica pasase por Sabadell. Nos comunicaron que por falta de medios técnicos (antorchas y equipajes apropiados), no podían complacer las solicitudes de Sabadell y Tarrasa, ciudades que merecen sobradamente la concesión.

Quizá, si hubiéramos entrado en juego en el momento oportuno, podríamos haber logrado nuestros propósitos. Todos tenemos un poco de culpa en el "olvido". Entonemos el "mea culpa". Fue una lástima que el fuego olímpico no pasara por Sabadell.

Finalment, la torxa va seguir el recorregut estipulat des de Barcelona i el dia 1 de setembre arriba a Lleida, el 2 a Saragossa, el 3 a Medinaceli (Soria), el 4 a Guadalajara i el 5 a Madrid, on és vetllada tota la nit en un peveter de pedra a la plaça de Colón. El campió d'Espanya del decatló, Rafael Cano, és l'últim rellevista i l'encarregat d'encendre el peveter commemoratiu.

A Naval Moral de la Mata (Cáceres) arriba el dia 6 i descansa la nit en una plaça batejada com "Olimpiada Hispánica de México". Trujillo, terra de conqueridors rep la flama el 7, i a Mérida arriba el 8, on reposa en l'històric Anfiteatre Romà. A Sevilla arriba el 9 sota la clàssica jovialitat d'aquella terra. Aquí continua la seva ruta cap a Palos, però ho fa via marítima seguint el curs del Guadalquivir.

Al Port de Palos arriba l'11 i torna a fer un petit recorregut per relleus sota un fervor i sonor folklore popular fins al peveter situat junt la Columna de la Hispanidad. Cristóbal Colón de Carvajal (Duque de Veragua), descendent directe de qui fora Almirall de Mar Oceà, fa la darrera posta. El vaixell tipus Corbeta "Princesa" de la Marina de Guerra Espanyola, fou l'encarregat de traslladar la flama fins a Amèrica.

A les mateixes escales del buc, Conrado Durantez, Representant Espanyol pel trasllat del foc, el rep i a continuació el lliura a Don Antonio Muñoz-León y Alvarez Osorio, comandant de la Corbeta exclamant : "Aquí os entrego esta antorcha que viene de Grecia y ha recorrido 1.324 kilómetros de territorio español, esperando que la hagáis llegar a América que es su destino".

Salves de canyons, coets, avions, helicòpters i bucs de divers calat, acompanyen el foc d'Olimpia, que s'allunya mar endins. Arriba al port de Las Palmas el dia 14, rebut dins un gran soroll de xiulets i sirenes de les naus ancades al mateix port. Hi ha nous relleus, cerimònies i continua la ruta marítima fins a l'illa de la Gomera. Aquí la flama descansa a l'Església de l'Asunción (o de los Navegantes), últim lloc on també varen reposar i encomanar a la Verge els mateixos homes que van partir en l'any 1.492 cap a l'arribada temptativa descobridora.

La Corbeta "Princesa" surt de La Gomera el dia 15 de setembre, última terra espanyola, i posa rumb cap a les Bahames, disposada a recórrer les 4.100 milles de l'itinerari marítim previst amb el foc olímpic a bord, el qual reposa en dues llanterneres mines. L'illa de Guanahaní (San Salvador) veu arribar la nau el 29.

L'arribada del foc olímpic a les Bahames té un cert simbolisme, doncs, paradoxalment, 476 anys enrere, i en dates pròximes a les d'avui, també arribaven a l'illa de San Salvador, les naus comandades per Cristóbal Colón. Aquí es fa el traspàs de la flama entre els dos respectius Comitès Nacionals (bahameny i mexicà), embarcant amb la fragata canonera mexicana "Durango" fins a Veracruz (Mèxic), lloc a on arriba el 6 d'octubre.

El buc no arriba fins al mateix port, i en relleus de 50 metres per mar es porta la torxa fins a terra ferma. Per l'història de la torxa olímpica, això suposava una innovació, doncs mai s'havia fet amb relleus nedant. Per cert, prèviament, s'havia tirat un replet a les aigües de la badia per espantar els taurons.

A partir de Veracruz, comença un altre recorregut per terres mexicanes. El dia 7 d'octubre arriba a Jalapa, el 8 a Orizaba, el 9 a Puebla... Entre Huamantla i Tlaxcala, el foc olímpic va tenir el privilegi de passar per sobre d'una catifa feta de flors de més de 2 kilòmetres de llarg, confeccionada per 800 camperols durant les 8 hores prèvies al pas de la torxa (de les 4 del matí fins a les 12 del migdia).

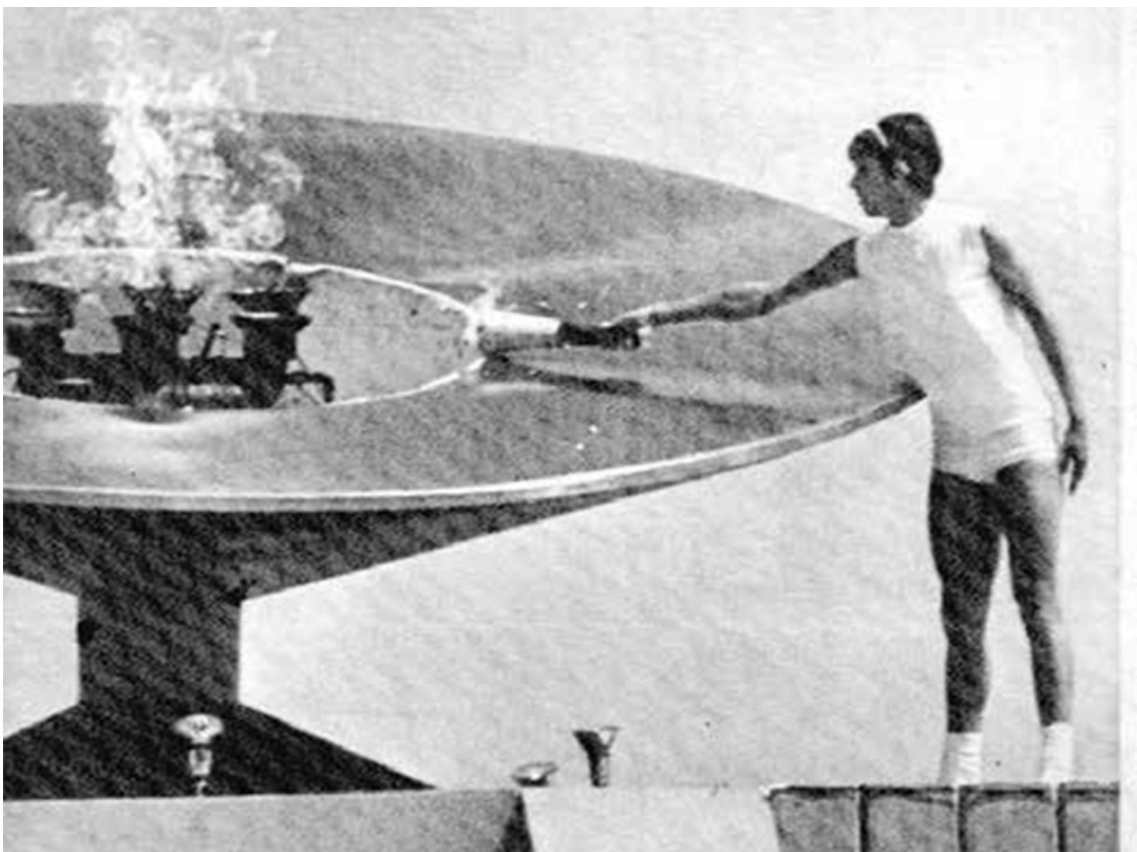
L'11 d'octubre a Teotihuacan, ciutat sagrada de l'Imperi Asteca, va rebre el foc. Un prodigiós espectacle de color, llum, so i més de 1.500 dansaires ballant so-

ta l'acollidor marc de les Piràmides del Sol y de la Lluna. L'últim portador de la torxa avança per l'Avinguda dels Morts i s'enfila per les empinades escales cap a la base de la piràmide i cala foc al peveter instal·lat a dalt de tot. Deu mil goles van emetre un rugit indescriptible.



Teotihuacan, cerimonia encesa peveter.

Finalment, a les 12,51h del 12 d'octubre, l'atleta mexicana Enriqueta Basilio entra a l'Estadi Olímpic per recórrer l'últim relleu de la torxa. Després de la volta d'honor, puja àgilment les escales de la torre i encén el gran foc del peveter dels Jocs de la XIX Olimpíada.



Enriqueta Basilio encenent el peveter olímpic (La primera dona en fer-ho)

LA VANGUARDIA

ESPAÑOLA

Redacción y Admón.: PELAYO, 28
«TELEX» 54.530 y 54.781
Teléfono: 221-41-35 (6 líneas)

Precio de este ejemplar: 4 pts.

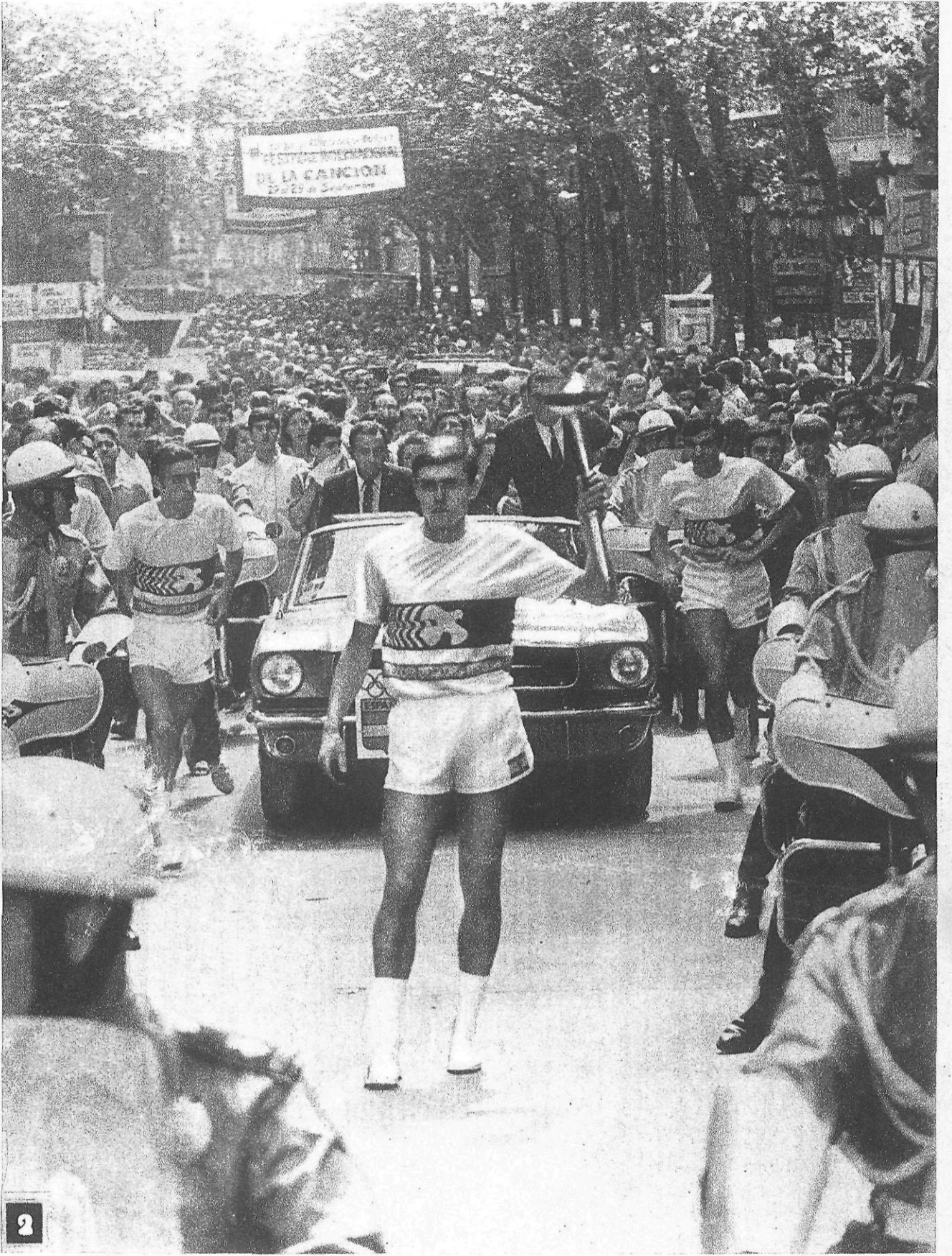
Año LXXXIV - Número 31.801

BARCELONA (1)

Domingo, 1 de septiembre de 1968

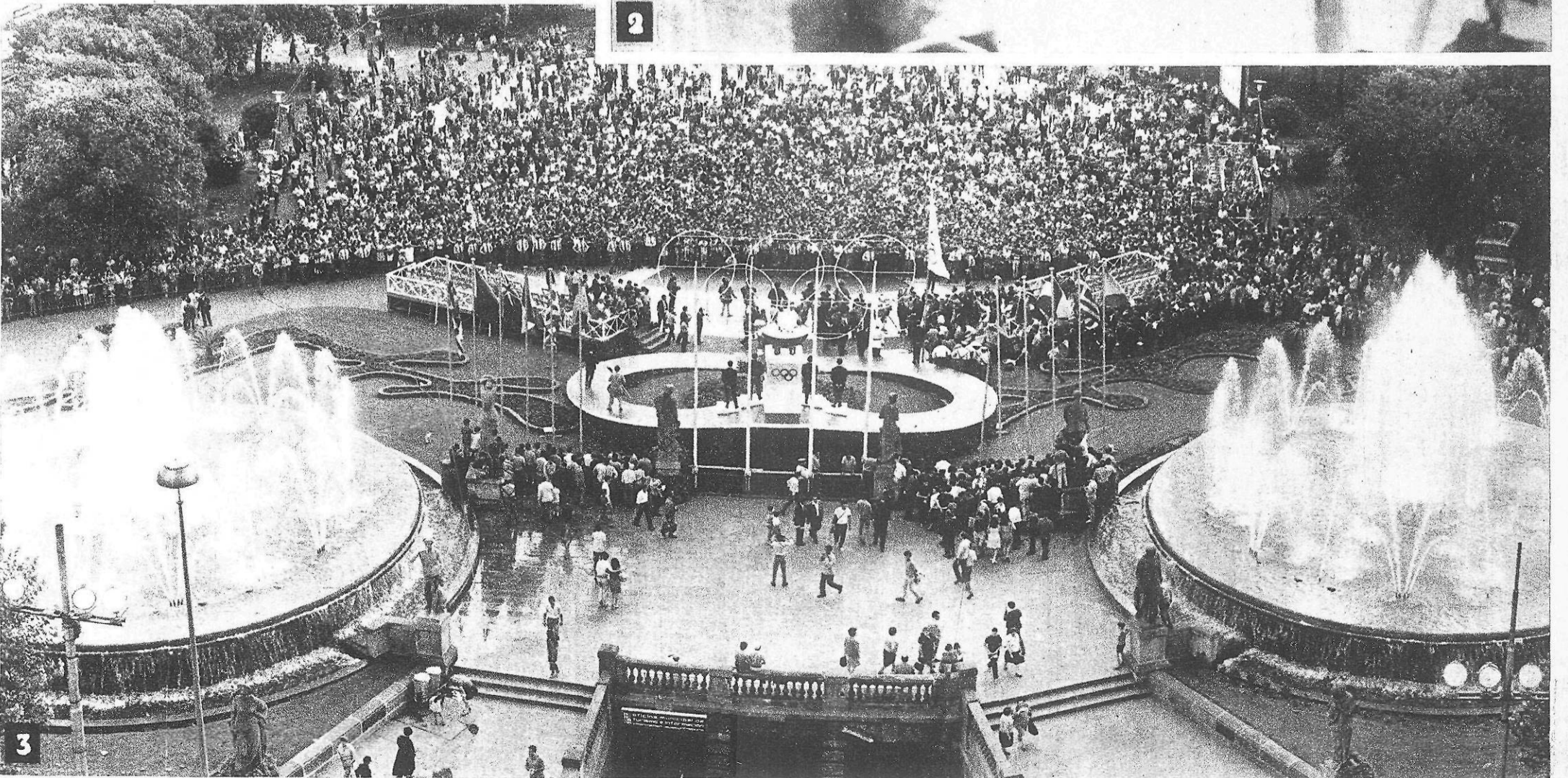
FUNDADORES: DON CARLOS Y DON BARTOLOMÉ GODÓ

LA LLAMA OLIMPICA EN BARCELONA



En la mañana de ayer y a bordo del «Palinuro» llegó al puerto de Barcelona la llama olímpica, camino de Méjico. En la foto número uno, el delegado nacional de Deportes, señor Samaranch, entrega la llama a Enrique Bondía, primer atleta del relevo que la trasladará a través de toda España hasta Palos de Moguer. En la foto número dos, el atleta portador de la antorcha asciende por las Ramblas. Y en la tercera foto, aspecto de la plaza de Cataluña, en cuyo «podium» levantado al efecto permanecerá la llama olímpica hasta hoy, domingo, a las diez

(Fotos Pérez de Rozas)



ALTRES DISTINCIONS A MEMBRES DE LA JAS

Atorgades en reconeixement a la tasca anònima per la projecció de l'esport a Sabadell

Medalla de la Ciutat

Atorgat per Ajuntament de Sabadell

Josep Molins (1972) - categoria de plata -

Jaume Jové (1977)

Josep Molins (2007) - categoria de bronze -

Medalla del Centenari del Atletisme a Catalunya

Atorgat per el Comitè Organitzador (1998)

Jaume Amiel

Josep Maria Antentas

Heliús Calvet

Primari Calvet

Joan Colomer

Josefina Comas

Àngel Galobart

Andreu Llovera

Pere Pujol (a títol pòstum)

Antoni Ricart

Ricard Rof

Medalla de l'Esport "Forjadors de la Història Esportiva de Catalunya"

Atorgat per Generalitat de Catalunya

Josep Molins (2003)

Carme Valero (2003)

Medalla “Real Orden Mérito Deportivo”

Atorgat per Consejo Superior de Deportes

Josep Molins (2014)

Premi “Tenacitat”

Atorgat per “Agrupacions Professionals Narcís Giralt”

Josep Molins (1998)

Premi “Panathlon”

Atorgat per “Panathlon Club Sabadell”

Matilde Gómez (1980)

Jaume Jové (1988)

Joan Colomer (1996)

Francesc Tatjer (1997) –també per mèrits en natació -

Josep Busoms (2000)

Julià Magret (2005)

Placa “Festa Millor Esportista Sabadell”

Atorgat Ajuntament de Sabadell

Ricard Rof (2002)

Andreu Llovera (2004)

Primari Calvet (2006)

Matilde Gómez (2006)

Josep Busoms (2009)

Francesc Carrión (2014)

Medalla d'Or al Mèrit Atlètic

Atorgat per Federació Catalana d'Atletisme

Josep Company (1956)

Trofeu "La Ceba"

Atorgat per "Diari de Sabadell"

Jaume Jové (1972)



Josep Busoms corrent amb la semarreta de la Joventut Atlètica Pensament (1949)



Josep Company a l'escala de jutges (just al mig) dels Jocs del Mediterrani (1955)



Butlletí JAS. Jaume Jové (foto anys 30)



Pere Pujol lliurant un premi en el transcurs d'una Festa Social JAS (1982)



Julià Magret rebent el Premi Panathlon a mans president Martí Sala (2006)

Coordinador Ricard Rof
Consell de redacció Ricard Rof - Francesc Carrión

Fotos cedides per l'arxiu J.A.S. – F.Carrión – R.Rof – Pere Farran

El butlletí està obert a la vostra col.laboració. Envieu-nos els vostres textos o fotografies per ser publicades.

La JAS també està present a la Viquipèdia / Wikipedia



Amb la col.laboració de:



Ajuntament
de Sabadell

